ZDRUŽENIE HLAVNÝCH KONTROLÓROV MIEST A OBCÍ SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Odporúčanie ZHK SR pre hlavných kontrolórov k posudzovaniu rozpočtov na rok 2027

Vážené kolegyne, vážení kolegovia, hlavné kontrolórky a hlavní kontrolóri,

Desať zástupcov ZHK SR, vedenia a regiónov, sa zúčastnilo online pracovného stretnutia k **príprave a schvaľovaniu rozpočtov miest a obcí na rok 2027 v kontexte uplatňovania pravidiel rozpočtovej zodpovednosti (dlhovej brzdy).** Stretnutie zorganizovalo ZMOS dňa 13. novembra 2026, za účasti vedenia nasledujúcich profesijných organizácií:

- Asociácia komunálnych ekonómov Slovenskej republiky (AKE SR)
- Združenie hlavných kontrolórov miest a obcí Slovenskej republiky (ZHK SR)
- Asociácia kontrolórov územnej samosprávy (AKUS)
- Asociácia prednostov úradov miestnej samosprávy v SR (APÚMS)

Cieľom stretnutia bolo predstaviť závery právnej analýzy vypracovanej pre ZMOS, priblížiť stanovisko Ministerstva financií SR a prediskutovať praktické otázky rozpočtového procesu vrátane postavenia a zodpovednosti štatutárov, ekonomických pracovníkov, prednostov úradov a hlavných kontrolórov.

Zámerom bolo zjednotiť odborné východiská a prístup k posudzovaniu rozpočtov tak, aby mestá a obce mali pri ich príprave a schvaľovaní čo najväčšiu právnu a metodickú istotu.

ZMOS obdržalo od **ministra financií SR Ladislava Kamenického list zo dňa 2. novembra 2026,** so stanoviskom Ministerstva financií SR č. MF/018922/2026-45, ktorý prikladáme v prílohe.

Stanovisko Ministerstva financií SR

Vláda Slovenskej republiky uznesením č. 407 z 23. septembra 2026 schválila materiál „Návrh zistenia, že výdavky z verejných prostriedkov súvisiace s odstraňovaním následkov živelných pohrôm a prírodných katastrof, ktoré zasiahli územie Slovenskej republiky, a výdavky z verejných prostriedkov vyplývajúce z plnenia medzinárodných zmlúv presiahli v úhrne 3 % hrubého domáceho produktu“.

Podľa uvedeného materiálu Ministerstvo financií SR na základe výsledkov hospodárenia rozpočtu verejnej správy za rok 2025 zistilo, že výdavky podľa čl. 12 ods. 10 písm. b) ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti dosiahli úroveň 3,21 % hrubého domáceho produktu.

Podľa stanoviska MF SR sa počas trvania výnimky neuplatňuje povinnosť uplatňovať sankčné ustanovenia dlhovej brzdy, na ktoré sa vzťahuje výnimka podľa čl. 12 ods. 10 ústavného zákona č. 493/2011 Z. z.

Ministerstvo financií SR vykonalo zistenie podľa čl. 12 ods. 10 písm. b) ústavného zákona č. 493/2011 Z. z. Vláda SR následne uznesením č. 407 z 23. septembra 2026 schválila príslušný materiál a uložila ministrovi financií zohľadniť toto zistenie pri príprave návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2027 až 2029.

Mestá a obce preto môžu pri tvorbe a schvaľovaní rozpočtov na rok 2027 postupovať podľa zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy bez obmedzení vyplývajúcich z dlhovej brzdy.

Všetkým členom ZHK SR, ako aj ostatným hlavným kontrolórom, odporúčame pri vypracovaní odborného stanoviska k návrhu rozpočtu vychádzať z tohto odporúčania a z priložených dokumentov.

Výnimka sa podľa čl. 12 ods. 10 písm. b) ústavného zákona č. 493/2011 Z. z. uplatňuje počas 36 kalendárnych mesiacov od prvého dňa kalendárneho mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom Ministerstvo financií SR vykonalo príslušné zistenie. Keďže zistenie bolo vykonané v septembri 2026, výnimka sa uplatňuje od 1. októbra 2026.

Uplatnením výnimky nie sú dotknuté ostatné povinnosti miest a obcí podľa zákona č. 583/2004 Z. z., najmä pravidlá zostavovania a vyrovnanosti bežného rozpočtu, podmienky schodku kapitálového rozpočtu, pravidlá používania návratných zdrojov financovania a limity celkovej sumy dlhu a dlhovej služby obce podľa § 17 tohto zákona.

Predseda ZMOS, pán Jozef Božik prezentoval aj **závery právnej analýzy trestnoprávneho posúdenia postupu starostu alebo primátora pri aplikácii pravidiel rozpočtovej zodpovednosti**. Súbor s právnymi závermi a odporúčaniami je prílohou tejto správy.

ZHK SR odporúča pri posudzovaní návrhov rozpočtov prihliadať aj na závery uvedenej právnej analýzy.

Uvedené materiály sú dostupné aj na webovom sídle ZMOS https://www.zmos.sk/

a ZHK SR https://zhk.sk/

V prípade nejasností alebo potreby ďalšieho usmernenia pri spracovaní stanoviska k rozpočtu kontaktujte prosím vedúcich regionálnych sekcií alebo skúsenejších kolegov.

Poznámka:

ZHK SR zároveň upozorňuje, že Rada pre rozpočtovú zodpovednosť spochybnila splnenie materiálnych podmienok uplatnenia výnimky. Rada je nezávislý orgán monitorovania a hodnotenia vývoja hospodárenia Slovenskej republiky a hodnotenia plnenia pravidiel rozpočtovej zodpovednosti. Vláda SR a Ministerstvo financií neakceptovali tvrdenie rady, a stanovisko rady nie je záväzné ani pre mestá a obce.

Toto odporúčanie vychádza z aktuálneho písomného stanoviska Ministerstva financií SR ako orgánu, ktorému ústavný zákon zveruje vykonanie príslušného zistenia. *Hlavní kontrolóri by preto mali sledovať ďalší vývoj, najmä prípadné rozhodnutie Ústavného súdu SR a nadväzujúce stanoviská príslušných orgánov, najmä Ministerstva financií.*

V Košiciach 17. novembra 2026

Ing. Jozef Filipko
Prezident ZHK SR

Prílohy:

1. Príručka Ministerstva financií Slovenskej republiky č. MF/008494/2026-41 na zostavenie návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2027 až 2029 (uverejnená vo Finančnom spravodajcovi pod príspevkom č. 5/2026).
2. Stanovisko Ministerstva financií č. MF/018922/2026-45 zo dňa 2. novembra 2026
3. Uznesenie vlády Slovenskej republiky č. 407 z 23. septembra 2026
4. ZMOS - Právne závery a odporúčania pre mestá a obce (Právna analýza)